

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o K 108221 23 Kž 2
Brčko, 06.09.2023. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudaca Srđana Nedić, kao predsjednika vijeća, Ilje Klaić i Šejle Drpljanin, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Biljane Vasiljević, u kaznenom predmetu protiv optuženih N.Š. iz G.R., zbog produženog kaznenog djela Zlouporeba položaja ili ovlasti iz članka 377. stavak 2., u svezi sa člankom 55. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 19/20-prečišćeni tekst), za koje je temeljem članka 128. točka c) Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odgovorna i pravna osoba JZU „Zdravstveni centar“ Brčko, odlučujući o žalbi Tužiteljstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 108221 20 K 2 od 30.01.2023. godine, nakon javne sjednice kaznenog vijeća održane u nazočnosti optuženog N.Š. i njegovog branitelja Ibrahima Šadić, odvjetnika iz Brčkog, E.O. - zakanskog zastupnika optužene JZU „Zdravstveni centar“ Brčko i njenog branitelja Amera Ramić, odvjetnika iz Brčkog, a u odsustvu uredno obaviještenog Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, donio je dana 06.09.2023. godine, slijedeću

P R E S U D U

Odbija se kao neosnovana žalba Tužiteljstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine a po službenoj dužnosti preinačuje presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 108221 20 K 2 od 30.01.2023. godine, tako što se optuženi N.Š. i Javna zdravstvena ustanova „Zdravstveni centar“ Brčko, temeljem članka 284. stavak 1. točka a) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oslobađaju od optužbe da su radnjama opisanim u izreci prvostupanjske presude počinili produženo kazneno djelo Zlouporeba položaja ili ovlasti iz članka 377. stavak 2., u svezi sa člankom 55. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U pogledu odluke o troškovima kaznenog postupka i upućivanju oštećenih sa imovinsko-pravnim zahtjevom na parnicu, prvostupanjska presuda ostaje nepromijenjena.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 108221 20 K 2 od 30.01.2023. godine, optuženi N.Š. iz G.R. i pravna osoba Javna zdravstvena ustanova „Zdravstveni centar“ Brčko su temeljem članka 284. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 34/13, 27/14 i 3/19), oslobođeni od optužbe da su radnjama pobliže opisanim u izreci te presude počinili, i to N.Š. produženo kazneno djelo Zlouporaba položaja ili ovlasti iz članka 377. stavak 2., u svezi sa člankom 55. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za koje je na temelju članka 128. točka c) Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odgovorna pravna osoba Javna zdravstvena ustanova „Zdravstveni centar“ Brčko.

Istom presudom određeno je da troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava, a oštećeni K.K., F.R., A.Č., F.J., S.M., A.A., Dž.Ć. i S.B. su sa imovinsko pravnim zahtjevom u cijelosti upućeni na parnični postupak.

Protiv navedene presude žalbu je u zakonskom roku izjavio Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu tužitelj), kojom prvostupanjsku presudu pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz članka 299. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, predlažući da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine uvaži žalbu kao osnovanu, preinači prvostupanjsku presudu i optuženog N.Š. oglasi krivim, a pravnu osobu JZU „Zdravstveni centar Brčko“ odgovornom, te im, u skladu sa zakonom, izrekne odgovarajuću kaznenu sankciju za izvršeno kazneno djelo ili prvostupanjsku presudu ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Branitelj optuženog N.Š. – odvjetnik Ibrahim Šadić iz Brčkog (u daljem tekstu branitelj optuženog) je podneskom od 28.02.2023. godine, dao odgovor na žalbu u kojem ističe da prvostupanjska presuda nije zahvaćena bitnom povredom odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kao niti da se temelji na pogrešno ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, kako se to neosnovano tvrdi u žalbi tužitelja, pa stoga predlaže da ovaj sud žalbu tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odbije kao neosnovanu.

Branitelj optužene Javne zdravstvene ustanove „Zdravstveni centar“ Brčko – odvjetnik Amer Ramić iz Brčkog (u daljem tekstu branitelj optužene pravne osobe) je podneskom od 27.02.2023. godine, dao odgovor na žalbu u kojem također ističe da je žalba tužitelja neosnovana, pa stoga predlaže da ovaj sud odbije žalbu tužitelja kao neosnovanu.

Na javnoj sjednici kaznenog vijeća ovog suda održanoj dana 06.09.2023. godine branitelji optuženih su ostali u svemu kod datih odgovora na žalbu tužitelja.

Ovaj sud je ispitao prvostupanjsku presudu u skladu sa člankom 306. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u okviru žalbenih navoda tužitelja, a po službenoj dužnosti i da li je na štetu optuženih povrijeđen Kazneni zakon, nakon čega je odlučio kao u izreci zbog slijedećih razloga:

Pobijajući prvostupanjsku presudu zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka tužitelj u žalbi navodi da je prvostupanjski sud dao pogrešnu ocjenu provedenih dokaza i na temelju toga izveo „nepravilan i pogrešan“ zaključak da Tužiteljstvo nije dokazalo postojanje umišljaja kod optuženog N.Š., što po mišljenju tužitelja predstavlja bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2., u svezi sa člankom 281. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Osim toga, tužitelj u žalbi dalje ističe da se temeljem detaljne analize prvostupanjske presude, nedvojbeno može zaključiti da je prvostupanjski sud propustio da potpuno i pravilno utvrdi činjenično stanje, što je sve rezultiralo donošenjem oslobađajuće presude u konkretnom predmetu, a u skladu sa člankom 284. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno, do toga da je prvostupanjski sud utvrdio da Tužiteljstvo nije dokazalo postojanje umišljaja kod optuženog, odnosno, da iz dokaznog materijala nije bilo moguće utvrditi da je optuženi N.Š. zaključio sporne ugovore kao odgovorna osoba, iskorištavanjem svog službenog položaja, u namjeri da drugom povjeri imovinsku korist koja prelazi 10.000,00 KM, kao i da nije bilo moguće utvrditi odgovornost pravne osobe za kazneno djelo koje je počinio prvooptuženi u ime i za račun te pravne osobe. U okviru ovog žalbenog osnova tužitelj problematizira zaključke prvostupanjskog suda vezane uz svjesni pristanak oštećenih na zaključenje spornih ugovora o stručnom usavršavanju, namjensko korištenje sredstava koje su oštećeni uplaćivali svakog mjeseca na žiro račun JZU „Zdravstveni centar Brčko“, kao i da je praksa naplate stručnog osposobljavanja prestala kada je Inspektor rada pri Uredu Gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine utvrdila da predmetni ugovori nisu u skladu sa Zakonom o radu, zbog čega je rješenjem naložila da se obustavi naplata spornih novčanih sredstava, jer postojeća pravna regulativa ne poznaje naplaćivanje volonterskog rada. Stoga tužitelj smatra da su upravo naprijed navedene činjenice dokaz postojanja umišljaja optuženog, te jasno ukazuju da je optuženi bio svjestan da koristi svoj službeni položaj kako bi pribavio protupravnu imovinsku korist pravnoj osobi na čijem je čelu, a na koju u skladu sa važećim pravnim propisima nije imao pravo. U istom kontekstu tužitelj smatra da je optuženi N.Š. od samog zaključenja spornih ugovora bio svjestan da oni nisu utemeljeni na važećim zakonskim propisima, na što nesumnjivo ukazuje činjenica da se nisu protivili (žalili) na predmetno rješenje inspektora rada nego su odmah nakon donošenja rješenja obustavili fakturiranje i naplatu naknade od oštećenih, ali nije vratio oštećenim iznose koje su oni uplatili na ime stručnog osposobljavanja, nego ih je samo obavijestio da više ne moraju uplaćivati ugovorenu naknadu.

Suprotno naprijed istaknutim žalbenim prigovorima tužitelja, ovaj sud na temelju analize prvostupanjske presude, nije mogao doći do zaključka da je pobijana presuda donesena uz bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz

članka 297. stavak 2., u svezi s člankom 281. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Ovo zbog toga što se iz obrazloženja prvostupanjske presude nedvojbeno može zaključiti da je prvostupanjski sud pravilno cijenio sve dokaze provedene tijekom prvostupanjskog postupka i to u svemu u skladu sa člankom 281. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Osim toga, neosnovano se žalbom tužitelja pokušava dovesti u pitanje potpunost i pravilnost činjeničnog stanja na kome se temelji prvostupanjska presuda, jer se u obrazloženju navedenog žalbenog osnova ne navodi koje to relevantne činjenice bitne za donošenje pravilne i zakonite odluke, prvostupanjski sud nije utvrdio, odnosno, koje to relevantne činjenice je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio, tako da se ne mogu prihvatiti kao osnovane tvrdnje tužitelja da se odluka prvostupanjskog suda da optužene na temelju članka 284. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oslobodi od optužbe da su počinili produženo kazneno djelo Zlouporeba položaja ili ovlasti iz članka 377. stavak 2., u svezi sa člankom 55. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, temelji na pogrešno ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, u smislu članka 299. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Naime, suprotno naprijed istaknutim žalbenim prigovorima tužitelja prvostupanjski sud, ne samo da nije utvrdio subjektivni odnos (direktni umišljaj) optuženog N.Š. prema kaznenom djelu koje mu se stavlja na teret, nego nije niti mogao na adekvatan način utvrditi ovaj subjektivni element obilježja bića kaznenog djela Zlouporeba položaja ili ovlasti iz članka 377. stavak 2. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Ovo zbog toga što u dispozitivu potvrđene optužnice, odnosno, izreci prvostupanjske presude, uopće nije opisan subjektivni odnos optuženog prema kaznenom djelu za koje se tereti, a niti iz činjeničnog opisa proizilaze činjenice i okolnosti iz kojih bi se moglo zaključiti sa kojim oblikom vinsti su optuženi počinili djelo za koje se terete, budući da se ono može počinuti isključivo sa direktnim umišljajem. Osim toga, ako se ima u vidu da je kazneno djelo Zlouporeba položaja ili ovlasti iz članka 377. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kazneno djelo sa tzv. „alternativnom dispozicijom“, odnosno, da ga može počinuti službena ili odgovorna osoba „iskorištavanjem svog službenog položaja ili ovlasti“, „prekoračenjem granica svoje službene ovlasti“ ili „ne obavljanje svoje službene dužnosti“, a sve u cilju da sebi ili drugom pribavi kakvu korist, odnosno, drugome nanese kakvu štetu ili teže povrijedi prava drugoga, onda je nužno da u svakom konkretnom slučaju u činjeničnom opisu radnje počinjenja navedenog kaznenog djela, bude jasno definirano (opisano) kojom od alternativno predviđenih radnji počinjenja je u konkretnom slučaju ono počinjeno.

Temeljem analize izreke prvostupanjske presude nedvojbeno se može zaključiti da se optuženom N.Š. na teret stavlja da je „dana 30.11.2015. godine, kao direktor Javne zdravstvene ustanove „Zdravstveni centar“ Brčko, postupajući u ime i u korist te pravne osobe, suprotno članku 21. Zakona o radu, članku 21. Pravilnika o zapošljavanju JZU „Zdravstveni centar“ Brčko i članku 25. Pravilnika o radnim odnosima, zaključio ugovore o volontiranju...“. U nastavku dispozitiva se pobrojavaju brojevi računa i iznosi naknade koju su oštećeni uplaćivali na račun JZU „Zdravstveni centar“ Brčko, uz zaključak da je na taj način optuženi „teže povrijedio pravo na ravnopravan tretman svih koji su bili zainteresirani i koji su

ispunjavali opće i posebne uvjete predviđene Pravilnikom o zapošljavanju za prijem na rad u svojstvu volontera u JZU „Zdravstveni centar“ Brčko, da putem otvorene konkurencije na temelju profesionalnih sposobnosti uz obveznu primjenu kriterija prosjeka ocjene tokom školovanja, ostvari to pravo“, na koji način je oštetio kandidate koji su uplatili odgovarajuće iznose, a istovremeno pribavio protupravnu imovinsku korist zdravstvenoj ustanovi na čijem čelu se nalazi u ukupnom iznosu od 23.200,00 KM.

Polazeći od činjenice da je kazneno djelo Zlouporeba položaja ili ovlasti iz članka 377. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kazneno djelo koje može biti počinjeno sa jednom ili više alternativno propisanih radnji počinjenja (iskorištavanjem službenog položaja, prekoračenjem službenog položaja ili nevršenjem službenog položaja), koje se može počinuti isključivo sa direktnim umišljajem, kaznenopravne radnje kako su one opisane u izreci prvostupanjske presude, osim što ne sadrže u svom opisu kojim od naprijed navedenih modaliteta radnje počinjenja su počinjene, ne sadrže niti subjektivni odnos optuženog prema tim radnjama (kaznenom djelu), odnosno, svijest optuženog da iskorištavanjem svog službenog položaja, kršeći odredbe članka 21. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, članka 21. Pravilnika o zapošljavanju JZU „Zdravstveni centar“ Brčko i članka 25. Pravilnika o radnim odnosima JZU „Zdravstveni centar“ Brčko, zaključio ugovore o volontiranju sa oštećenim uz obvezu plaćanja po 200,00 KM od strane osoba sa kojim je ugovor zaključen, a što je i htio, na koji način je teže povrijedio prava oštećenih i za ustanovu na čijem je čelu pribavio imovinsku korist u ukupnom iznosu od 23.200,00 KM, a niti se na temelju opisanih okolnosti pod kojim je predmetno kazneno djelo počinjeno može na neizravan način zaključiti o kojem obliku vinosti se u konkretnom slučaju radi, onda opisane radnje i izreke prvostupanjske presude, po ocjeni ovoga suda, ne sadrže sva objektivna, a niti subjektivna obilježja bića kaznenog djela Zlouporeba položaja ili ovlasti iz članka 377. (stavak 2.) Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U takvim okolnostima, po ocjeni ovog suda, nije bilo osnova za donošenje presude kojom se, na temelju članka 284. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, optuženi N.Š. i pravna osoba Javna zdravstvena ustanova „Zdravstveni centar“ Brčko, oslobađaju od optužbe, da su počinili produženo kazneno djelo Zlouporeba položaja ili ovlasti iz članka 377. stavak 2., u svezi sa člankom 55. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za koje je u skladu sa člankom 128. točka c) Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odgovorna i pravna osoba JZU „Zdravstveni centar“ Brčko, nego je zbog činjenice da kaznenopravne radnje opisane u izreci prvostupanjske presude ne sadrže sve objektivne i subjektivne elemente obilježja bića kaznenog djela Zlouporeba položaja ili ovlasti iz članka 377. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, bilo potrebno donijeti presudu kojom se optuženi oslobađaju od optužbe za navedeno kazneno djelo iz osnova propisanih člankom 284. stavak 1. točka a) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer djelo koje se optuženim stavlja na teret, kako je opisano u izreci prvostupanjske presude, nije kazneno djelo.

Slijedom svega naprijed iznesenog, valjalo je odbiti žalbu tužitelja kao neosnovanu, pa je ovaj sud, u skladu sa člankom 306. Zakona o kaznenom postupku

Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koji obvezuje ovaj sud da prvostupanjsku presudu po službenoj dužnosti ispituje u pogledu toga da li je na štetu optuženog povrijeđen Kazneni zakon, ovaj sud je preinačio prvostupanjsku presudu, tako što je optužene N.Š. i Javnu zdravstvenu ustanovu i „Zdravstveni centar“ Brčko, temeljem članka 284. stavak 1. točka a) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (radnje koje se optuženim stavljaju na teret ne predstavljaju kazneno djelo), da su radnjama opisanim u izreci prvostupanjske presude počinili kazneno djelo Zlouporaba položaja ili ovlasti iz članka 377. stavak 2., u svezi sa člankom 55. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu da je odluka prvostupanjskog suda da troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava, a da se oštećeni sa imovinskopравnim zahtjevom u cjelosti upućuju na parnicu, zasnovana na pravilnoj primjeni članka 189. stavak 1., odnosno članka 198. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, prvostupanjska presuda je u tom dijelu ostala nepromijenjena.

Kako je na temelju svega naprijed izloženog razvidno da je žalba Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u cjelosti neosnovana, ovaj sud je na temelju članka 313. i 306. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlučio kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR

Biljana Vasiljević

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Srđan Nedić